

KÖYLERİMİZDE YAZ AYLARINDA YAŞANACAK SULAMA SORUNLARINA ŞİMDİDEN ÇÖZÜM ÜRETİLMELİDİR

HASAN PİR ANALİZ

HASAN PİR'İN KÖŞE YAZISI

Yaz aylarında köylerimizde bahçe ve arazi sulamalarında büyük su sıkıntıları çekiliyor. Küresel ısınmadaki yükseliş ve artan kuraklıklar nedeniyle bu yılın yaz aylarında da yine benzer sıkıntıların yaşanması bekleniyor.

KÖYDES uygulaması ile 2006 yılından beri köylerin genellikle içme suyu sıkıntıları giderildi ama sulama sularındaki sıkıntılar devam ediyor.

Gümüşhane ilinde Kelkit, Şiran, Köse gibi büyük boyutta tarım arazileri olan ilçelerde tarımsal sulamalar genellikle göletlerden yapılıyor.

Gümüşhane Merkez, Torul ve Kürtün ilçelerinin köylerinde ise göletlerden sulanan büyük ölçekli araziler yok ama ortalama 100 m2 yi geçmeyen bahçe ve arazilerin sulanmasında büyük sorunlar yaşanıyor.

Yaz aylarında köy nüfuslarında yaşanan yoğunluğa pandemi nedeniyle büyük şehirlere gelen ve geri dönmeyen aileler de eklenince köylerin nüfuslarında büyük artışlar oldu.

Yaz mevsimini 3-5 ay köyünde geçirmek isteyen aileler, ortalama 100 m2 civarında bulunan bahçelerinde sebze ekiliyorlar, fasulye, patates v.b.ekip dikiyorlar. Bunları büyütüp hem ihtiyaçlarını gideriyorlar, hem de zamanlarını değerlendiriyorlar.

İşte asıl sıkıntı bu küçük ölçekli bahçe sulamalarında yaşanıyor. Çünkü; devlet kurumları tarafından organize edilen bu tür küçük sulamalar için kurallı çalışma planlamaları ve örnekleri yok. Köylüler hemen evlerinin yanı başında bulunan bahçelerinin sulamasını içme suyu musluklarına hortum takarak yapıyorlar. Böyle olunca da köyün ortak içme suyu deposunda meydana gelen su azalması nedeniyle insanlar mağdur oluyor ve sızlanmalar, şikâyetler, komşular arası nizalar, hatta kavgalar başlıyor.

Bu ve benzeri sorunlar ve sıkıntılar köylerimizde çok yaşandı ve yaşanıyor. Eğer gerekli önlemler alınmazsa bundan sonra da bu sorunlar daha da çok yaşanacak gibi görünüyor. Çünkü hem köy nüfusları artıyor, hem de küresel ısınma ve kuraklık artıyor.

Hortumla içme suyu şebekesinden sebze ve bahçe sulaması gibi yanlışlıkların önüne geçilmesi için Gümüşhane Valiliği'nin, ilgili kurumlara şimdiden çözüm planlama çalışmaları yaptırması gerekir.

NE YAPILABİLİR?

Öncelikle Őu tespiti yapalım: Yaz aylarında Gümüşhane'de su kıtlığı sorunu mu yaşıyor? Yoksa var olan suların kullanımında yönetim sorunu mu yaşıyor? Bize göre Gümüşhane'de su kıtlığından çok su yönetimi sorunu var...

Bir kere küçük ölçekli bahçe sulamaları için toplu köy ve mahallelere sulama suyu için su depoları konulabilir. Ama, bu depoların betonlu, keşifli, planlı, projeli depolar olmasına gerek yok. Teknoloji çok ilerledi, fiberglas su depoları bu işi çok rahat görür. Bu yazıyı hazırlarken inceledim, 10 tonluk bir fiberglas deponun satış fiyatı 9 bin lira civarında. Bu depolar köylere hane grupları bazında hesaplanarak verilebilir.

Devletimiz; arıcılığı, koyuncululuğu ve benzeri bir sürü sektörü desteklediği gibi, bu su depolarını ve kapalı sitem damlama veya yağmurlama usulü sulama aparatlarını da hibe olarak verebilir. KÖYDES ödeneklerinden de bu depo ve aparatlar karşılanabilir. Fiberglas depoların kurulumu hem daha ucuz, hem de zaman kaybına yol açmayacaktır.

Daha büyük ölçekli tarım arazilerinin sulanmasında ise vahşi ve açık sulamanın terk edilerek kapalı ve damla veya yağmurlama sistemine acil geçiş yapılması gerekir. Bu konu da yine köylülere ve arazi sahiplerinin inisiyatifine bırakılmadan ilgili kurumlarımızın kontrolünde olmalı ve sorunlar devlet destekli su yönetimi ile halledilmelidir.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 11 Ocak 2021 Pazartesi günü Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı Kabinesi Toplantısı'nın ardından yaptığı açıklamada bu önemli konuya da değinerek Őunları söylemişti: "Mevcut kaynakları en iyi kullanmanın asıl yolu, tasarruftan geçiyor. Açık sistemlerden kapalı sistemlere ve vahşi sulamadan basınçlı sulama sistemlerine geçişe öncelik vererek su kayıplarını da azaltacağız. İçme suyunda da önemli bir tasarruf potansiyelinin olduğunu görüyoruz. Doğru yöntemler ve bilinçli tüketimle sulamada yüzde 50'ye yakın tasarruf edebileceğimize inanıyoruz."

Sayın Cumhurbaşkanımızın da gündeminde olan bu önemli konu için Gümüşhane'de de ilgili kurumlar şimdiden planlama çalışmasına başlayamaz mı?

Yıllardır bütün dünyanın gündeminde olan ve bilim çevrelerinin yıllardan beri geliyor, geldi dediği, adeta bas bas bağırdığı kuraklık ve susuzluk için, gereken çalışmaları yapma konusunda kurumlarımız ve bürokratlarımız eski alışkanlıklar olan kısa metrajlı adımlarla yürümeyi bırakıp, Sayın Cumhurbaşkanımızın hızına ayak uyduracak bir yüksek performans içine girmelidirler.

Güzel günler dileđiyle.